

Sveriges skogar i ett förändrat klimat

Hur ser privata skogsägare på klimatförändringarna?

Kerstin Dahnäs, ordförande i Spillkråkan

Spillkråkan

Intresseförening för kvinnliga skogsägare

Spillkråkan

Intresseförening för kvinnliga skogsägare

Målsättning:

- Att stärka kvinnors inflytande inom den svenska skogsnäringen
- Att öka kunskap och medvetenhet om hållbart skogsbruk
- Att bygga kvinnliga nätverk för kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte

Grundat 1998 med över 450 medlemmar över hela Sverige

Privata familjeskogsbruket i Sverige

🌱 48% av landets produktiva skogsmark

🌱 224 888 brukningsenheter ägda av

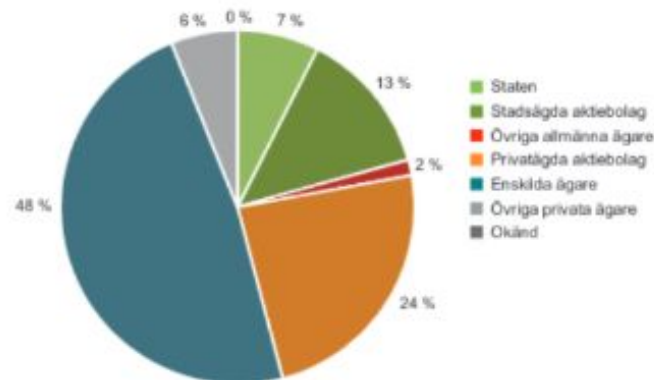
🌱 319 649 skogsägare, 38% kvinnor

🌱 Åbor $\frac{2}{3}$

🌱 45% med i skogsägareförening

🌱 Hög grad av outsourcing

Vem äger den produktiva skogsmarken?

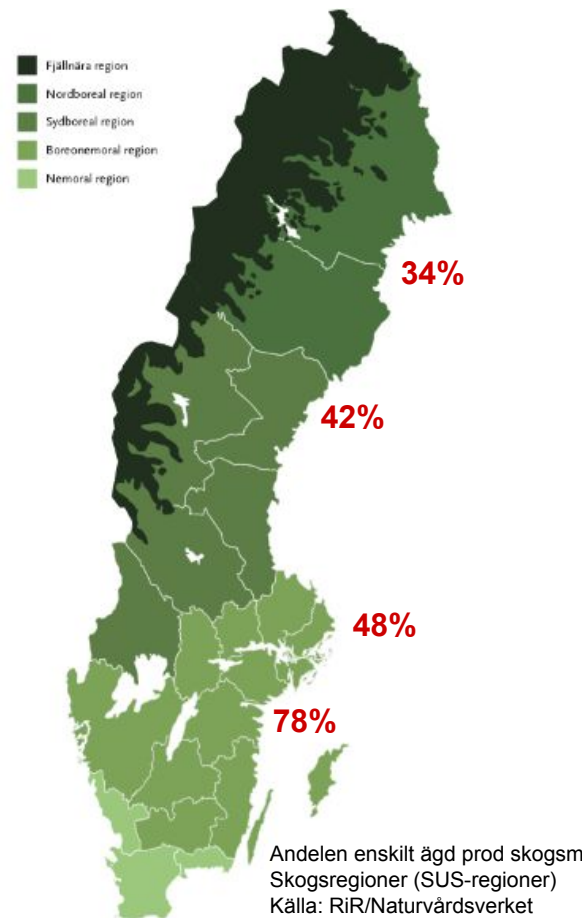
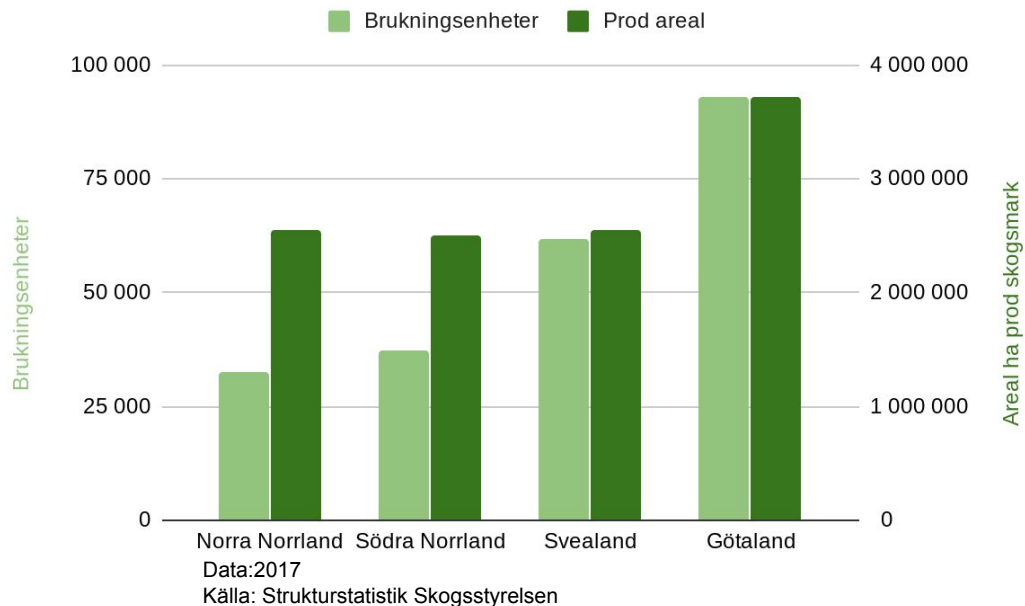

Data: 2017

Källa: Strukturstatistik Skogsstyrelsen

Privata familjeskogsbruket i siffror

Skogen: Enskilt ägande i Sverige

Skötselstrategier

Skötselstrategier i enskilt skogsbruk

Strategy	North		South		Total	
	# owners	%	# owners	%	# owners	%
Passive	207	26.0	78	21.0	285	24.4
Conservation	61	7.6	42	11.2	102	8.8
Intensive	53	6.7	45	12.1	98	8.4
Productivity	231	29.0	93	25.0	324	27.7
Save	244	30.7	114	30.7	359	30.7
Total	797	100.0	372	100.0	1169	100.0

Källa: Eggers et al Factors Influencing the Choice of Management Strategy among Small-Scale Private Forest Owners in Swede 2014

En majoritet av de enskilda skogsägarna har som strategi att öka sitt virkesförråd, dvs biomassan i skogen

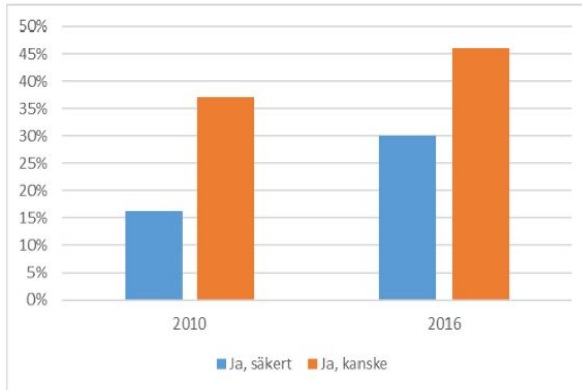
Skötselstrategier som ökar kolinlagringen är vanligast

Skogsägarnas syn på klimatförändringarna

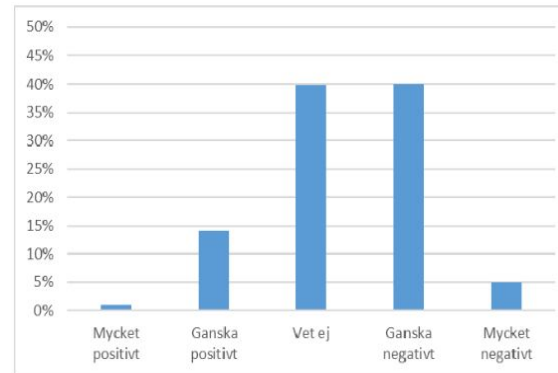
Undersökningar i Kronobergs län 2016 och 2010

80% (30% säkert och 50% kanske) har egen upplevelse av klimatförändringarna

Klimatet förändras i sådan omfattning att det avsevärt påverkar min skog

Hur påverkar den sammantagna effekten av klimatförändringarna min skog

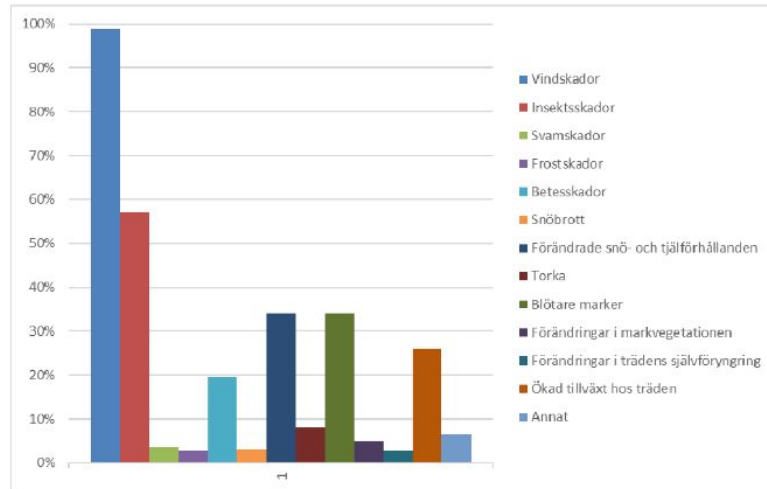
Källa: Johanna Skarin, Kristina Blennow, Linnéuniversitetet

Allt fler tror på en avsevärd påverkan på skogsbruket

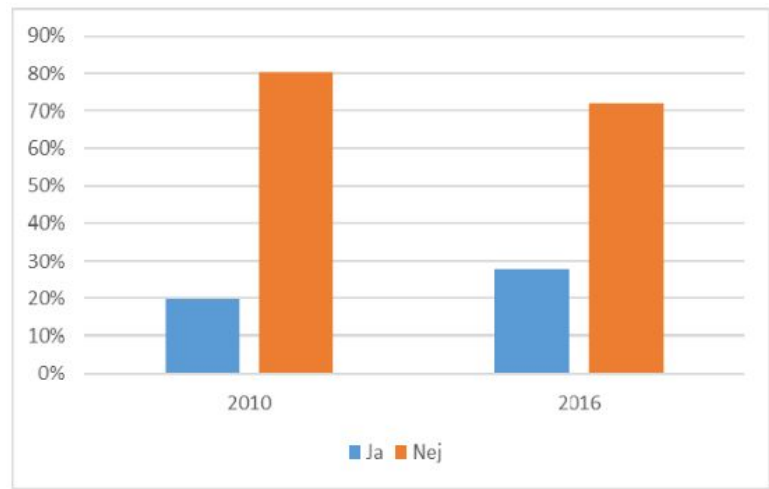
Skogsägarnas anpassning till klimatförändringarna

Undersökningar i Kronobergs län 2016 och 2010

Upplevelse av klimatförändringarna

Anpassningar pga klimatförändringarna

Källa: Johanna Skarin, Kristina Blennow, , Linnéuniversitetet

Andelen som anpassar skogsbruket ökar långsamt
- långa cykler, outsourcing?

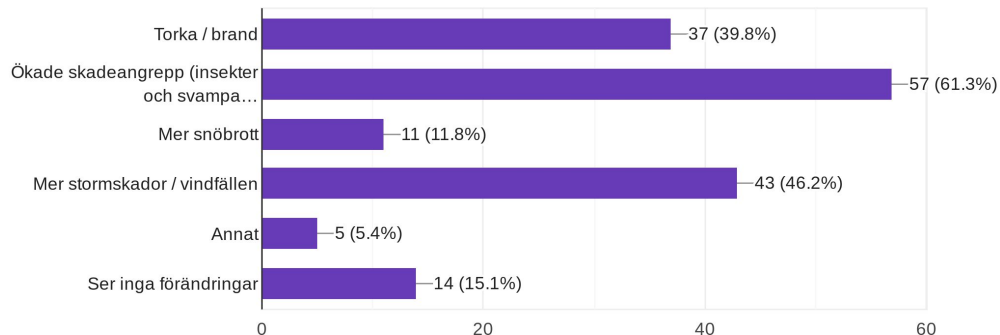
Syn på klimatförändringarna oktober 2019

Websurvey Spillkråkans medlemmar

70% upplever förändringar på sina skogsmarker som de tror kan ha samband med klimatförändringarna, 13% gör det inte

De här förändringarna ser jag på min fastighet (du kan välja flera svar)

93 responses

Källa: Websurvey Spillkråkan, svarsfrekvens 22%

Skadeangrepp, stormskador/vindfällan och torka vanligast

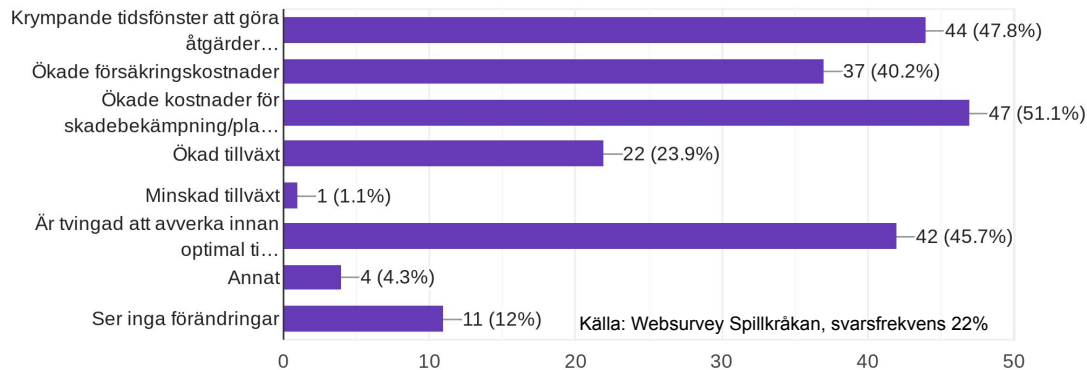
Effekt av klimatförändringarna oktober 2019

Websurvey Spillkråkans medlemmar

66% upplever skillnader i sitt skogsbrukande som de tror kan ha samband med klimatförändringarna, 12% gör det inte

De här förändringarna upplever jag i mitt skogsbrukande (du kan välja flera svar)

92 responses

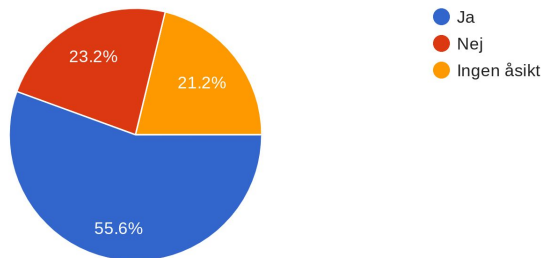
Effekt: ökade kostnader och minskade intäkter

Ändrad skogsskötsel oktober 2019

Websurvey Spillkråkans medlemmar

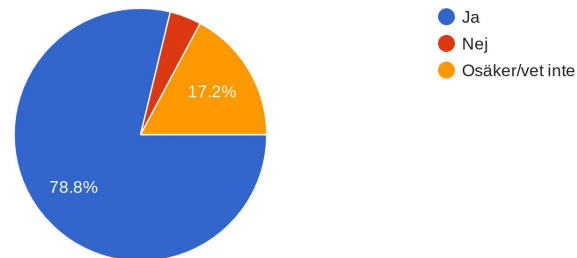
IDAG: Har du redan idag ändrat sättet du bedriver ditt skogsbruk p g a klimatförändringarna (trädval/plantval, gallring, förnygringsavverkning m m)

99 responses

FRAMTID: Räknar du med att du behöver ändra ditt sätt att bedriva skogsbruk i framtiden p g a klimatförändringarna?

99 responses

Källa: Websurvey Spillkråkan, svarsfrekvens 22%

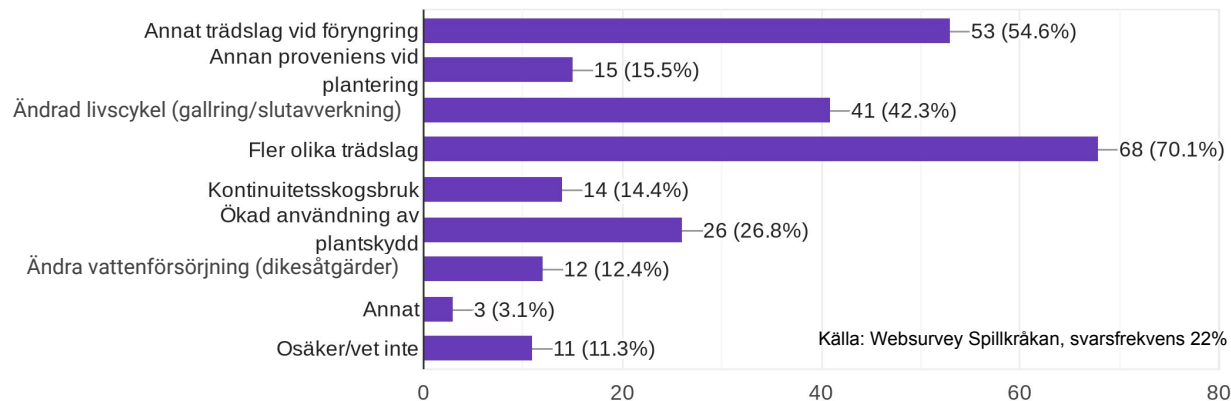
Hög medvetenhet och många anpassar redan sitt skogsbruk

Ändrad skogsskötsel oktober 2019

Websurvey Spillkråkans medlemmar

Vilka förändringar har du genomfört eller planerar du att genomföra i ditt skogsbruk (du kan välja flera svar)?

97 responses

Blandskog, andra trädslag och ändrad livscykel vanligaste åtgärden

Vilka råd får skogsägarna?

- Mer blandskog
- Bättre ståndortsanpassning
- Mer sydlig proveniens på plantmaterial/fröer
- Tidigare gallringar och kortare omloppstid
- Kontinuitetsskogsbruk
- Öka uppmärksamheten på ev skador

Mångfald av synsätt → Riskspridning → Resiliens

Jag har ökat andelen löv i min granskog (vid röjningar och gallringar), eftersom det är bevisat att blandskog står emot stormar och sjukdomar bättre. Nu satsar jag på att få upp mot 25% löv faktiskt, även om "alla" fortfarande säger att det är oekonomiskt. Det är dessutom bättre för biodiversitet, och det är vackrare också!

"Klimatförändringarna påverkar mitt skogsbruk men det är också ett omvänt förhållande att det konventionella kalhyggesbruket bidrar till ökade klimatförändringar. Alltså vi använder själva inte våra egna skogar till att minska klimatförändringarna. Det konventionella kalhyggesbruket har två problem som måste lyftas mer i debatten och som har varit grunden för att jag gått över till kontinuitetsskogsbruk.

1. det konventionella kalhyggesbruket driver mot ensidighet och monokulturer vilket bidrar till artutrotning och minskad mångfald och därmed till minskad motståndskraft för förändringar i klimatet.
2. det är idag belagt att ett kalhygge släpper ut markbundet kol till atmosfären i storleksordningen av 75ton CO₂, vilket innebär att det totala svenska kalhyggesbruket släpper ut 15 miljoner ton CO₂, vilket är lika mycket som den totala bilparken i Sverige.
3. dessutom bidrar kalhyggesbruket till en minskad biologisk mångfald, något som är katastrof i kombination med klimatförändringarna när vi så väl behöver naturens buffrande förmåga."

"För min del är det för tidigt att se trender på klimatförändringarnas påverkan."

"Vi försöker sprida riskerna genom att plantera olika trädslag. Ek, Björk, lärk och gran. Inslag av Björk i granbestånd."

"Kräver ett ännu mer aktivt brukande Mer viktigt att hålla koll på skogen för att i tid göra lämpliga åtgärder t.ex. återväxtkontroll, plantröjning, lövröjning, ha koll på gallringsbehov i tid, upparbeta vindfällan innan det blir skadedjursangrepp. Allt detta för att ha en så frisk och motståndskraftig skog som möjligt. Ståndortsanpassning viktigt"

"Vi använder fröer med olika proveniens för att sprida riskerna"

"Kan inte få sydlig proveniens på plantorna, måste i så fall beställa egen transport söderifrån"

Virkestransporter måste på sikt ske på lastbilar som drivs med el och ej på fossila bränslen.

"Man frågar sig om man planterar rätt trädslag med tanke på avverkning om hundra år när temperaturen kanske är betydligt högre. Funderar även över ökad påverkan av vind. När det blir mer våta påverkar det hur man kan köra i skogen. Kanske krävs andra mindre maskiner i framtiden"

"Det är en svår avvägning mellan nutid och framtiden. Idag betalar sig gran men hur kommer insekter, stormar, torka mm att påverka träden? Vad ska planteras istället? Vad händer med nya skadeinsekter såsom skarptandade barkborren och vad händer när vi importerar plantor som har tex nya svampsjukdomar med sig som sedan kan sprida sig i våra skogar pga mildare klimat? Tänker på phytophthora som är en tickande bomb. Jag tror att skogen är och kommer att bli än viktigare i vår kamp mot jordens uppvärmning. Vi måste hitta hållbara lösningar, vi kan inte ge upp!"

Sammanfattning

- Skötselstrategier idag domineras av ökad volymtillväxt, dvs ökad kolinlagring
- Ja, skogsägarna tror att klimatförändringarna har effekt på skogsbruket
- Medvetenhet om okunskap Långa cykler -> svårt sia om framtiden
- Enskilda skogsägare har börjat anpassa sitt skogsbruk
- Ändrat fokus på Risk - Reward-skalan: mitigera risker allt viktigare
- Ökade kostnader för skogsskötsel, mer osäkra intäkter
- *Ensidiga lösningar medför risker - familjeskogsbrukets fördel är att en mångfald av skötselmetoder sprider risker och ökar resiliens*

Tack!